له تاسو دومره ګیله من یمه چې حد نه لري!

ملي شهید ګیله من پشتین

GILAMAN PASHTEEN

تولونه: اټک یوسفزی

له تاسو دومره ګیله من یمه چې حد نه لري!

ګیله من وزیر

مننه او کور ودانی

ددې ټولګې د راټولولو او جوړولو په چارو کې له ټولو هغو ملګرو مننه دوی یم چې مشورې او ډاډ یې راکړی .په ځانګړي توګه له ګران زلمي سلیمان جان نه مننه کوم چې د شهید ګیله من سره په اړیکه کې و او ددې ټولګې یو شمېر شعرونه یې ورسپارلي وو.

دویم د هېواد له خوږ ژبې هنرمندې او په پښتو مینې مېرمنې اغلې هما افغانمینې نه هم د زړه له تله مننه کوم چې د کتاب مالي لګښت ته یې پخپله خوښه ټتر وواهه او لکه د غورځنګ د تکړه او ژبورې مبارزې خور اغلې پېغلې وړانګې لوښې په شان یې دلته د قلم او ادب ډګر پیاوړی کړ او دا ټولګه یې د چاپ په ښه تر موږ راورسوله

، ترون

ددې ټولګې ترون او اهدا د شهید عثمان لالا ، شهید ارمان لوني ، شهید عارف وزیر او شهید ګیله من ، د غیرتي او پښتنو میندو په نوم دی دا غیرتمندې میندې د ټول پښتون ولس میندې دي او تاریخ به یې په مېړانو ویاړي

، تړون

ددې ټولګې تړون او اهدا د شهید عثمان لالا ، شهید ارمان لوڼي ، شهید عارف وزیر او شهید ګیله من ، د غیرتي او پښتنو میندو په نوم دی دا غیرتمندې میندې د ټول پښتون ولس میندې دي او تاریخ به یې په مېړانو ویاړي

منظور او د پي ټي ایم ټولو سرتېرو ته ډالۍ
داسې څوک غواړو موږ

چې مو راټول په یو کور کړي داسې څوک غواړو موږ
چې مو زخمونه لږ ټکور کړي داسې څوک غواړو موږ

یو بې وطنه بې کفنه لا وارثه پښتون
که چېرې خلاص نور له پېغور کړي داسې څوک غواړو موږ

چې یو له غر بل له سنگر درېیم له ټانگه گوزي کړي
چې مو راټول په یو شکور کړي داسې څوک غواړو موږ

یوه د خیر تیره چې کېږدي زموږ دواړو منځ کې
چې مې د ورور سره بیا ورور کړي داسې څوک غواړو موږ

چې مې ټوپک او قلم دواړه په قلم بدل کړي
چې نور له جنګه مو زړه تور کړي داسې څوک غواړو موږ

چې دا د وینو سېلابونه بس دی ودروي
چې سپین د امن خادر خپور کړي داسې څوک غواړو موږ

چې کرښې رنګې او ملي جذبې راوپاروي
چې ټول ولس په شرنګ او شور کړي داسې څوک غواړو موږ

چې مو تر منځه دا د جبر دېوال ونړوي
چې مو بچي د یوې مور کړي داسې څوک غواړو موږ

چې د پنجاب نه خپله خاوره د اټک وګټي
چې نور اوبه د ظالم زور کړي داسې څوک غواړو موږ
اجمل اټک یوسفزی

په قام مین ، قام نه خفه ګیله من

د افغانانو او په ځانګړي توګه د پښتنو تاریخ له بدمرغه په سرو وینو لیکل شوی دی خو د تاریخ ټول جنګونه په پښتون قام تپل شوي دي یو جنګ هم داسې نشته چې پښتنو دې په چا لښکر کشي کړې وي او په بل یې یرغل او برید کړی وي . په داسې حال کې چې پښتون یو مېړنی قوم دی ، توره او ټوپک یې ستاینه او زېور دی.

پښتون پښتون وهلی خو په بل یې برید او بلوڅه نه ده کړې . خو د تاریخ جبر په وینو کې لمبولي دي او د شهیدانو هدیرې ، نومونه او جنازې یې له شماره وتې دي .د پښتون د تورې شرنګ د نړۍ والو په تاریخونو کې اوس هم شرنګېږي او د نړۍ امپراتورانو دې قام ته ذوه لاسي سلامي او تسلیمي ورکړې ده ، د نړۍ د هر مادي ستر طاقت ماته او زوال له همدې خړې پړې خاورې پیل شوی دی .لوی سکندر ، مغل ، چنګېز ، ورپسې انګرېز ، روس ، امریک او دوه څلوېښت متحدینو ملګرو هېوادونو یې دلته ګونډه ووهله او مات ګوډ په تېښته بریالي شول .دا ټول په مونږ پسې زمونږ خاورې ته راغلي دي او مونږ یې د سیاسي سیالیو او ګټو قرباني شوي یوو .د هر یرغل پر وړاندې زمونږ په زرګونو او لکونو ککرې قرباني شوې دي کورونه مو وران شوي دي ، بچي مو یتیمان

شوي دي مېنډې مو بورې شوي دي او خويندې مو کونډې او
بې کسه شوي دي.
لنډه دا چې ددې پښتون وطن هر کاڼې او هره لوېشت خاوره په
وینو لمبېدلې او د اوسني عصر په بارودو کې سوځېدلې ده.
یرغلګر راغلي زور یې وهلی چې مات شوي نو بس تللي خو د
نړۍ وروستی ستر ښکېلاکي ځواک انګرېز چې همدې پښتون
قام له برمه او د سلطنت له بام او تخته راګوزار کړ نو انګرېز د
خپل شیطاني فطرت له مخې خپل سور او شين سترګی پوځ له
پښتون وطن او سیمې نه مات ګوډ وؤیستې خو په حقیقت کې
یې خپل تور نسل په وراثت په سیمه کې پرېښود خو توپير یې
دا و چې شین سترګي د کفر په نامه پښتنو غازیانو مات کړل
خو انګرېز ورته محمد علي جناح جوړ کړ او د اسلام په پاک
نوم او غږ یې یو ځل بیا خپله امپراتوري او باداري د سیمې د
غلامانو په شکل کې ټینګه کړه او دا داسې مقدس نوم و چې
پښتنو ورته سمدواره توري په ځمکه کېښودلې .انګرېز نه
یوازې دا چې دوه لوی ګاونډي هېوادونه سره ووېشل بلکې د
خپلو دایمي ګټو او د وخت د قوي او رقیب شوروي پر
وړاندې یې زموږ وطن او خاوره یو ځل بیا سنګر او دفتر کړ.
منظمو او غیرتي پښتنو د خپل بابا د عدم تشدد غږ بدرګه کړ
او د تور انګرېز د مکر ښکار شول دا ځل سور انګرېز د تور
غلام انګرېز پر اوږو د اسلام ټوپک کېښود او هر هغه کس
یې په سر پرې ووېشت چې د حق او خپلواکۍ پوښتنه او

غوښتنه یې کوله چې تاریخي بېلګه یې د پاکستان تر زېږېدو لږ وروسته د بابړې قتل عام او د ټکر د ولس قتل عام دی .
وژلو او نیولو ته اسلامي مهر او ټاپه پیدا شوه او د اسلام په چوکاټ کې د حق غوښتونکو ځپل د مکار تور او سور انګرېز له خوا پیل شول .زندانونه ډک شول .حق غوښتونکي غداران ونومول شول او د وحشت او بربریت په ښودلو او خپرولو د خلکو خولې بندې او وګنډل شوې ، ځینې بې شعوره کسان طامع شول او ځینې واخیستل شول .پښتون ولس تر دې دمه پوره ۷۷ کاله محکوم شو ، ووهل شو ، ذلیل شو ، په خپله خاوره بې اختیاره شو ، په خپلو وسایلو کې بې زورګاره شو په سیاسي او اداري واک او مسایلو کې هېر او بېخي بې برخې شو لنډه دا چې د پاکستان په اسلامي جمهوریه نومي ملک خدا داد کې محکوم ، اسیر ، استعمار او استثمار شو.
قومي او ملي شخصیتونه یې ترور شول او ټول قام بې سره او بې مشره وساتل شو ، د پښتون په نوم سیاسي ګوندونو ته هم اختیارات ورنه کړل شول او هسې د پښتون ملت د تېروتنې او غلونې په خاطر په رسمي چوکاټونو کې داخل کړل شول ، څه واخیستل شول او چا د حالاتو سره سم ځانونه جوړ کړل .د تاریخ په اوږدو کې د پښتنو په قتل عام او د پښتنو په تذلیل یو ګوند هم غږ پورته نه کړ او په ګوند کې که کوم د شعور خاوند او دردمند غږ پورته کړ نو سبا به ورک او ووژل شو.

د افغانستان د شاهي او جمهوري نظامونو په ضد د افغان حکومت مخالفین په لاهور او اسلام اباد کې وروزل شول او د افغانستان د پاره ورانکارۍ ته ولیږل شول.
په بر وطن ګران افغانستان چې کله روسانو یرغل وکړ د پاکستان غوا لنګه شوه د دنیا نه یې هر ډول مرستې راټولې کړې پنجاب یې کور په کور جوړ کړ خو پښتونخوا او بر وطن افغانستان یې لوټې لوټې کړل.
د امریکا په ټریډ سنټر چې کله بریدونه وشول بیا د پنجاب غوا لنګه شوه او دا ځل داسې لنګه شوه چې جنرال مشرف ورسره پښتونخوا هم لوټې لوټې او کنډواله کړه.
په باجوړ . سوات . وزیرستان او نورو سیمو کې یې د خپلو روزل شویو شخصي سپیني ملېشې په واسطه جنګونه پیل کړل په یوه لاس یې له نړۍ والو څخه د تروریزم په نوم مرستې او ډالر اخیستل او په بل لاس یې بېرته په سیمه کې ورانکاري او تروریستان روزل.
د سوات او وزیرستان مظلوم ولس یې پوره شل کاله د جنګ په لمبو کې وسوځاوه هره پښتنه مور یې بوره او هره پښتنه خور یې سر توره کړه . ماشومان او سپین ږیري یې ووژل او په هیچا یې ترحم ونه کړ.
په زرګونو پښتانه یې په خپل وطن کې بې کوره او مهاجر کړل . د پښتنو عزتونه یې لیلام کړل او نړۍ والو ته یې د امن

پسنده پښتون غلط تصویر او تصور ورکړ چې ګوندې پښتون یعنې ترهګر او وژونکی.
د تور تاریخ دا تور دور هم پښتنو تېر کړ په دومره لوی قتل عام او سترې انساني غمیزې نه نړۍ اکشن واخیست او نه په پاکستان کې موجوده د پښتنو میراثي سیاسي ګوندونو او دا تاریخي ننګ او شرم یې خپل راتلونکي نسل ته پرېښود.
دا چې خدای تعالی عادل ذات دی او د خپل بنده اجر نه ضایع کوي نو د محکومو او مظلومو پښتنو د وحدت او راټولېدو په خاطر یې منظور احمد او د پښتون ژغورنې غورځنګ په طبیعي بڼه او شکل پخپله د همدغو پنجابیانو د مظالمو په نتیجه کې رامنځ ته کړ ، پښتون هر څه لرل خو مشر او یووالی یې نه درلود او د سیاسي لیډرشیپ د نه شتون له امله دا غمیزه کابو اوه اویا کالو ته اوږده شوه اوس الحمدلله پښتانه راویښ او منظم شول پي ټي ایم یو پلاټ فارم شو یو لښکر شو یو غږ شو او یو جرئت شو ولس ویښ شو او د وېرې مهرونه یې له سترګو او زړونو ، نه لرې شول یو په بل باور پیدا شو او د پښتنو لاسونه د دښمن پر ورانډې یو موټی شول.
خو استعماري مکار نظام ډېر مکار دی ډېرې هڅې یې ددغه تحریک د بدنامولو او شیندلو دپاره وکړې خو شکر الحمدلله تردې دمه یې دسیسې یو په بل پسې ناکامې شولې ، د غورځنګ ډېر تکړه او ژبور کسان یې په ډېرې سپین سترګی

شهیدان کړل په موجود نظام او اداره کې د شهیدانو قاتلان په سپینه ورځ ورک شول ، د شهید عثمان خان کاکړ لالا ، د شهید عارف وزیر ، د شهید پروفیسور محمد ابراهیم ارمان لوڼي ، د شهید طاهر داوړ او د نورو شهیدانو قاتلان ورک شول ، د شهید نقیب وزیر ښکاره قاتل راو انور ونه نیول شو بلکې مکافات او سرکاري تحفظ هم ورکړل شو .د غورځنګ اکثره تکړه مشران ونیول شول او پرته له کوم جرم او ثبوت په میاشتو میاشتو او کلونو په زندانونو کې واچول شول .تر دې چې بالاخره د غورځنګ وياند او تکړه شاعر حضرت نعیم غیرت چې په غورځنګ کې په ګیله منه وزیر مشهور و هم لومړی زنداني او بیا دا دی په ډېرې بې رحمۍ د سپین اسلام اباد په زړه کې په رڼا ورځ شهید کړای شو او قاتلانو ته سرکاري تحفظ ورکړل شو.

د ظلمونو دې لړۍ او دې وروستۍ پېښې یو خل بیا ټول پښتانه د نړۍ په هر ګوټ کې ودردول خو دې لوی او نه هېرېدونکي درد پښتانه لاپسې د تور دښمن پر وړاندې متحد او پیاوړي کړل.

شهید ګیله من د نړۍ یو له هغو استثنایي کسانو څخه شو چې په لکونو خلکو یې غائبانه جنازې د نړۍ په هر ملک او هر ښار کې وکړې په هر هېواد او هر ښار کې ستر ستر لاریونونه وشول او مکار دښمن ته یې د خطر وروستی زنګ وشرنګاوه.

د شهید ګیله من وینا او شاعري د پښتون ولس د زړونو رسا غږ دی شهید ګیله من لکه شهید ملنګجان ددې ستر ولس ملي شاعر وپېژندل شو او د خولې هر بیت یې لکه زر ارزښتمند او ملي امانت شو.

موږ په مرګ باور او ایمان لرو دا منو چې شهید ګیله من به نور په فزیکي او حضوري توګه زموږ سره نه وي خو په معنوي توګه هغه ژوندی دی د هغه کلام او شعارونه به د خپلواکۍ تر وروستۍ شېبې انګازې کوي موږ به راویښوي ، موږ به ننګوي او موږ ته به د ننګ او غیرت جذبې راکوي لکه څنګه چې شهیدان مړه نه وي ژوندي وي دغه شان شاعران او د فکر خاوندان هم نه مري تر شا لښکر پرېږدي او لښکر د سنګر د تاوده ساتلو ذمه واري لري ، دا د حق او باطل تر منځ سپېڅلې جګړه ده دا د ظلم او ناروا پر وړاندې پاکه ملي مبارزه ده او دا د یوه تاریخي ستر قام د ارمانونو او ارزښتونو یوه نه ستړې کېدونکې قافله ده ، زموږ تور مخی دښمن دې په دې پو شي چې دغه کاروان او قافله اوس روانه ده او منزل ته به خامخا ان شاءالله رسیږي راستنیږي نه ، نو په مرګونو او وحشتونو دا سرتېري نه وېرېږي او نه به د مشرانو او کشرانو په دغه ډول ظالمانه وژنو خبره ختمه او خلاصه شي .کابو د اوه اویاو کلونو حساب په منځ کې پروت دی د مالي تاوان جبیره خو به وشي ځکه چې پښتانه ماده پرست نه دي ، خو د

عزت او ناموسي د تاوانونو ټوله ذمه واري د ریاست په غاړه پرته ده او دا حسابونه به تصفیه کول غواړي.
درنو لوستونکو زه نه غواړم چې دلته خبرې نورې اوږدې کړم موږ ټول د دغه سپېڅلي ملي لښکر او غورځنګ غړي یوو هم د پښتونولۍ هم د انساني شرافت او هم د اسلامي ورورولۍ او کرامت له مخې مسؤلیت لرو چې یو د بل په درد او غم کې شریک شو.
شهید ګیله من زموږ ملي شاعر او په ملي او اسلامي ارزښتونو ملي شهید دی .له همدې امله لازم او اړین ګڼو چې د شهید ګیله من دغه ملغلرې چې د حق د ګټلو په خاطر یې پرې خپل سر بایلود راټولې ، محفوظې او راتلونکي کول یعنې نسل ته وسپارو.
دا یادونه ضرور ګڼم چې ووایم ددې ټولګې ډیری شعرونه پخپله شهید ګیله من ، زلمي سلیمان جان ساپي ته رالیږلي وو چې ورته یې ډیزاین او چاپ ته تیار کړي ، د ګیله من په وینا چې ویل یې اکثره یې نوي شعرونه دي او د کتاب دپاره یې پخپله نوم هم د خپل یوه شعر یو بیت ټاکلی و چې داسې و "زه په سازونو او سندرو باندې مړ ژوندی یم " خو ترڅو چې سلمیان جان دا شعرونه سره جوړول تر جوړېدو دمخه ګیله من شهید کړای شو او دا شعرونه یې موږ سره امانت پاتې شول نو ما ګران سلیمان جان ته وویل چې بس ته خپل کار ته ادامه ورکړه زما سره یې هم ځینې شعرونه شته هغه به هم ورسره یو

ځای کړو او د ژمنې سره سم به یې چاپ کړو ، د سلیمان په وینا چې ویل یې د ګیله من هیله وه چې د غورځنګ مشر ښاغلی منظور احمد پشتین هم باید پرې یو څو کرښې ولیکی او ګیله من ویل چې د ښاغلي منظور سره مې په دې هکله خبرې شوي دي او لیکنه به ترې راواخلم.

ما د ګیله من د هیلې د پوره کولو په خاطر هڅه وکړه چې د ښاغلي منظور لیکل هم پرې راواخلم ، په دې هکله مې د ښاغلي منظور سره اړیکه هم وشوه د لیکلو ډاډ یې را کړ خو له یوې خوا د ښاغلي منظور د بوختیاو له امله او له بلې خوا د خلکو د کتاب غوښتلو تنده چې موږ یې د چاپ اعلان کړی و ، دومره ډېره وه چې موږ ته یې دا مهلت رانه کړ چې د ښاغلي منظور لیکلو ته لږ نور انتظار هم وکړو ، نو ان شآءالله د کتاب په دویم او درېیم وار چاپ کې به خامخا د شهید ګیله من دا هیله هم پوره کړو..

د شعرونو د ترتیب او سکنرو په وخت کې یوه ستونزه دا وه چې د شهید ګیله من ځینې شعرونه په وزیرواله او کلیواله لهجه وو چې په عام ډول پرې د نورو سیمو د پښتنو پوهېدل ګران وو نو ددې په خاطر چې د شعر اصلیت ته تاوان او تغییر پېښ نه شي موږ له څو مېتودونو څخه کار واخیست او د اصلی شعر تر څنګ مو د هغه لږ معیاري بڼه او شکل هم چاپ کړ د فیسبوک پر پاڼه مو د ډېرو ملګرو نظریات هم پرې راټول کړل او دا ستونزه مو په امانتدارۍ حل کړه .

شعرونو ته اکثره سرلیکونه هم ما د خپل کار د اسانتیا په پار وټاکل ، موږ هڅه کوو چې د شهید ګیله من نور خواره واره شعرونه هم له خپرونو راټول کړو او وخت په وخت یې چاپ کړو ترڅو ښه خوندي شي او د ورکېدو مخه یې ډپ شي.
ددې ترڅنګ نورو ملګرو هم پتېیلي ده چې د شهید ګیله من په هکله شوې منثورې او نظمومې لیکنې راټولې او چاپ کړي چې دا هم یو غوره او خورا ښه کار دی .کورنی او د غورځنګ مشران غږي هم غواړي چې د شهید د زندان خاطرې د " یوویشتمې پېړۍ دوزخ " هم چاپ کړي او همدارنګه لازمه ده چې د شهید ګیله من پخوانی چاپ شوی شعري غور چاڼ " اویا کاله برباد شوم " هم یو ځل بیا په ډېر تیراژ چاپ شي.
بیا هم وایوو که اړتیا پیښه شي ، خلک او ملګري د بیا چاپ غوښتنه وکړی بیا هم موږ تیار یوو چې د خپل ملي مکلفیت له مخې نوموړی کتاب چاپ کړو.

په ملي او پښتنه مینه او درنښت

اجمل اټک یوسفزی

لوبې

ای پښتونه په ایمان دې لوبې وشوې
په جومات او په قران دې لوبې وشوې

د غفلت د خوب نه کله را پاڅیږې
د ملالې په پیزوان دې لوبې وشوې

یې مُسلِم د اُمتې حق خو ادا کړه
په حدیثو د جانان دې لوبې وشوې

ای د وخت مجنونه هلسه رابیدار شه
د لیلا په تور زلفان دې لوبې وشوې

سر ټیټې دې د تاریخ پانو کې نشته
په ناموس د باباجان دې لوبې وشوې

مـالي پاڅـه پـه چمـن دې زاغـان ګـډ دي
پـه بلبـل او پـه ګـلان دې لـوبې وشـوې

په تاریخ کې دې نام څه و اوس دې څه دی
د میړانـې پـه نښـان دې لـوبې وشـوې

شین ګلخان شوې په یو ورور دې ننګ ونکړو
پـه خیبـر او پـه افغـان دې لـوبې وشـوې

د پښـتون خبـره کرښـه وه د کـاڼي
دا نـن ولـې پـه زیـان دې لـوبې وشـوې

توپـک پرېـږده پـه قلـم پـورې دې وژنـي
پـه شـاګرد پـه اُسـتاذان دې لـوبې وشـوې

ګـیلامنه تـا کـې ننـګ کلـه رادرومـي
چـې پـه ګران وزیریستان دې لـوبې وشـوې

تکبیر

په حقه هیڅ ویره له دار او له زنځیر مه کوه
مړ شه قیدي شه غلامي دې په ضمیر مه کوه

ما لا د خپلو کونډو بورو تپوس نه دی کړی
ځه مخکې تېر شه ما ته ذکر د کشمیر مه کوه

که چېرته مړ شوم په بې ننګه او بې پته مرګې
مورې په مخ مې لاړې توئ کړه په ما ویر مه کوه

پردی جامه کې اکثر پټ وي مزدوران د پردو
افغانه ړوند باور په خان مُلا او پیر مه کوه

دا وروز وژنه ده جهاد نه دی امیر صاحبه
زما په مرګ الله اکبر نارې تکبیر مه کوه

مرګ خو حتمی دی خامخه مرې خو په نره مړ شه
اې ګیلامنه یازه تېښته له تقدیر مه کوه

نه شرمېږي

د خوينـــدو او د ميـنـــدو د ســـلګو نـــه نـــه شـــرمېږي
چــې بلــې دې پــر کــور دي د لمبــو نــه نــه شــرمېږي

ســتا هـــره ورځ دوه درې ماشـــومان الـــوځي پـــه بـــم
نــو تــهٔ د هغــو پــرې پــرې پښــو لاســو نــه نــهٔ شــرمېږي

ته نرېې چُپه خولـه ناست يې ستا حق ورانکه ثناء غواړي
رېښــتيا وايـــه د دغـــو جينکـــو نـــه نـــه شـــرمېږي

عبــث دې اوږده کــړي دي بــس ځــان دې پــرې ببــر دی
د خپلــو ځنــو ږيـــرې او بريتـــو نـــه نـــه شـــرمېږي

راوړي يـــې تصـــويرونه ماشـــومان هـــرې جلســـې تـــه
د هغـــو ورکـــو ورونـــو پښـــتنو نـــه نـــه شـــرمېږي

هـــارون بلـــور طـــاهر داوړ مشـــال دې ځنګـــه هېـــر کـــړل
بـــې ننګـــه د نقيـــب د پرهـــرو نـــه نـــه شـــرمېږي

وهـــي دې ماشـــومان پکـــې د ژمـــي بارانونـــه
ای تـــه د بکاخېـل کیمـپ د خیمـو نـــه نـــه شـــرمیږې

چـې لانـدې تـر دېـوال یـې شـول قرانونـه کتابونـه
د ورانـــو مدرســـو او جمـــاتونو نـــهٔ شـــرمیږې

پـه تـا کې نـه غیـرت شـته نـه پښـتو پـه نـوم ګلخـان یـې
چـې تـــه د ګـیلامن د پیغـورو نـه نـهٔ شـرمیږې

یادونه شهید ګیله من دلته د قام دزلمیو د ننګونې په پار د غورځنګ دوه زړورې او ژبورې خویندې په وړانګه لونې او ثناء اعجاز هم یاد کړي دي دغه دوه ویاړلې خویندې د غورځنګ د لومړې ورځ سر لښکرې وې او په ډېره میړانه یې په هره غونډه کې برخه اخیستې

مالګې

له پردو څنګه ګیلې وکړو په ظلمونو باندې
چې خپل مو مالګې دوړوي په پرهرونو باندې

د وطن پیغلې مو اخر دې حد ته ورسیدې
د بې وسعۍ شعار لیکي په مړوندونو باندې

د نړۍ خلک به په کومه سترګه ګوري موږ ته
چې دی هیواد کې مو بندیز په مکتبونو باندې

وطنه درې رنګه بیرغ دې څکه نه شي زغمی
خپل دې مئین دي په پردیو بیرغونو باندې

که راویښ نه شوئ نو دا واورئ را روان نسل به
قسم په خدای لاړې در تو کړي په قبرونو باندې

یه خدایه مور ته له وطن هغوی دوزخ جوړ کړی
څوک چې مئین دي ستا په حورو جنتونو باندې

چې ددې عدم تشدد به هم څه حد وي کنه ؟
تور سره او سپین مو شول راسترې په مرګونې باندې

ای ګیلامنه لر و بر افغانان نه یو کیږي
که ورته مړ شي په نارو او په شعرونو باندې

حل

نه مونږ په ارام کینو نه ته د مسلې حل غواړې
شاړې مورچې ته لکه چې بیا اباد یدل غواړې

نیمه قیصه خورې نیمه راباسې په ممبر ناست یې
مثلاً مثلاً وایې صفا وایه څه ویل غواړې

کلي کې د میندو بچي ورک پسې ړندې شولې
جار محبوبې ته څنګه رانجه غواړې کاجل غواړې

زړه کې دې پاک سر زمین په خوله د لر و بر ناري
جار رهبره ته به چې منه او که کابل غواړې

او په انسان دوسته هیوادو کې لاریون ځای نیسي
اخ پښتونه ته په احتجاج حق له ځنګل غواړې

زه د جنازو او د قبرونو نه اوزګار نه یم
ای لیونۍ ته له ما په خپل حُسن غزل غواړې

ته د غلامۍ په خوب ویده قام ته ناري وهې
یاره ګیلامنه په دوی ځنګه تل وهل غواړې

ولاړ دي

ځار دې شم له بریتو څه ګیلې ګیلې ولاړ دي
کور په دروازه کې دې پردي سړي ولاړ دي

نن ورځ ده د اختر زمونږ د کلي هدیره کې
د هر مزار وه سر ته یتیمان بچي ولاړ دي

دا هغه د غیرت ډک پښتانه دي دغه نن چې
خیرات ته په قطار کې ډېر په ورین تندي ولاړ دي

زمونږ د وطن سره او سپین لاهور پینډۍ ته لاړل
په دښتو کې یې صرف د کیکر ازغي ولاړ دي

دا حال دی د وطن د مشرانو ګیلامنه
چې عام د کیمپ سپاهي ته په جناب و جي ولاړ دي

سازونه

د هـــر کـــاروانِ اول منـــزل معلومـــول پکـــار وي
بیـا پسـې نیت تړل او سم پـه کلکـه تلل پکار وي

راشـه یـوه دوې د خیـر خبـرې پښـتنو تـه وکـړه
که په کور ناستې خور او مور ته دې کنځل پکار وي

زه پـه سـازونو او سـندرو بانـدې مـړ ژونـدی یـم
خو د جومات او هُجرې فرق پـه کې کول پکار وي

که څوک افضل جهاد کوي نو دا قوي حدیث دی
چې د جابر حکمران مخ ته حق ویل پکار وي

ملګرتیا مه کړه که کوي یې د پښتو متل دی
چې درګه نیسې نو د درګې ټینګ نیول پکار وي

موږ ته د روس او امریکې له واده مخکې مخکې
د دې ډیورنډ کرښې له منځه تلول پکار وي

دښمن که هر څو زورور شي بیا یې هم تر مخه
سر ټیټول نه دي پکار سر ماتیدل پکار وي

چې ددې مور خاورې په ننګ ځوانان راوباراوي
ای ګیلامنه نن سبا داسې غزل پکار وي

غدار يم

که حق خبره غداري وي ښه ښکاره غدار يم
پرون غدار وم نن غدار يم سبا ييا غداری يم
کــه چېرتــه ســپينه او صــفا خبــر کــول جــرم وي
کــه د مظلــوم او يتــيم اوښــکې پــاکول جــرم وي

که چېرته خپل مظلوم ولس ته حق غوښتل جرم وي
کــه د تــور ســرو د حيــا نــاموس ســاتل جــرم وي
نو زه مجرم يم ما بندي کړئ ما پـه دار کړئ راشئ
د خپل وطن قام په خبره مې سنګسار کړئ راشئ

زه مې د خپلو شهیدانو پور له چا وغواړم
د کوټې ښار د وکیلانو پور د چا وغواړم
د ارمي سکول د سټوډینټانو پور له چا وغواړم
د باجوړ د شهیدانو پور له چا وغواړم

زه د کنډر وزیرستان تپوس له چانه وکړم
زه د عثمان عارف ارمان تپوس له چانه وکړم
زما وطن کې په زرهاوو کونډې بورې ګرځي
بې لوپټې پښې ابلې پښې ګرځې سرتوره ګرځي

ستر یې مات دی در په در ګرځي مجبوره ګرځي
په وچو شونډو پښتنې د جنت حورې ګرځي
دا نه په مونږه امریکې نه هندوستان کړي دي
راسره هرڅه دې دوه مخي پاکستان کړي دي

بدل ترې اخلم خامخا ترې نن په شور اخلم
که په شور و نه شوه سبا یې بیا په زور اخلم
زه مې د خپلو وینو یو په سله پور اخلم

هـــم یـــې نصـــرت ورســـره تریـــور اخلـــم

هـو زه غـدار یـم ښـه پـه جـار او برمـولا غـدار یـم
کـه حـق خبـره غـداري وي ښـه ښـکاره غـدار یـم
پـرون غـدار وم نـن غـدار یـم سبا ییـا غـداري یـم
عافیـه صـدیقي پـه ډالـرو بانـدې چـا خرڅـه کـړه

پـه انګریزانـو چـا نـاموس او چـا حیـا خرڅـه کـړه
پـه لال مسـجد مسـجد افسـر ظلمونـه چـا وکـړل
اې پاکســتانیانو اســرایل او کـه انـډیا وکـړل
پـردي جنګونـه پـه ډالـرو بانـدې چـا وکـړل

غـټ غـټ بمونـه پـه ډالـرو بانـدې چـا وکـړل
وزیرسـتان تـه دا تاجـک او اوزبـک چـا راوړل
پـه جیګیسـټونو او جیلکفـوټ او پاټـک چـا راوستل
پرویـــز مشـــره لا اســـاما مســـان چیرتـــه دي

راو انــور غونـدې د وخــت فرعونــان چیرتـه دي
ابـی ننـدن بانـدې کیکونـه بسـکټ جـا وخــوړل
وار پــرې چـا کـړې و ییرتـه راکـټ جـا وخـوړو
ووایـئ زه تـر مشـرف راحیـل بـاجوا غـدار یـم

که حق خبره غداري وي ښه ښکاره غدار یم
پرون غدار وم نن غدار یم سبا ییا غداری یم
مور ته تکړه یې له بنګاله خپل پطلون راوړه
درنـه ییـل شـوی اپ پـرون کشـمیر راوړه

پـه لـر او بـر افغانـانو سـترګې مـه اوباسـه
پـه دې مظلومـه انسـانانو سـترګې مـه اوباسـه
هو حوصلې مـه بایلئ ای زمـا د غورځنګ ملګرو
سره روان شئ کلک یو ځای ځنګ پـه ځنګ ملګرو

پاځئ همدا وخت دی د پریکړې او بدلون ملګرو
پـه وطنـی شـمعه شیدا او لکـه پتنـګ ملګـرو

ان شاءالله بيا به په اتڼ خپله جنډه ودرو
د خپلواکۍ بيرغ به پاس په ملګره ودرو

دا مې نعره ده ګيلامنه خامخا غدار يم
که حق خبره غداري وي ښه ښکاره غدار يم
پرون غدار وم نن غدار يم سبا بيا غداری يم

يادونه : په پورتني نظم کې د رياست د کړو تاريخي جناياتو پوره تاريخ او داستان پورت دی . د بېلګې په توګه په کويټه کې د پښتنو وکيلانو قتل عام چې رياست يې ذمه وار و . د پېښور په ښار صدر کې د ارمي سکول د لسګونو ماشومانو وژل چې وروسته ثابته شوه چې رياست پخپله پرې حمله کړې وه او دا حملې يې پخپله ځکه کولې چې يو خوا يې پښتانه وژل او بل خوا يې د نړۍ والو پاملرنه او خواخوږي جلبوله چې ګوندې دوی پخپله هم د ترهګرو د بريدونو لاندې دي او دا داسې وخت وو چې په افغانستان کې د ناټو پوځونه وو او په دوی دا تور و چې دوی د افغان حکومت وسلوال مخالفين روزي او مرسته يې کوي نو دوی ځکه دا کارونه کول چې ځان له دې توره خلاص کړي او هم به پرويز مشرف دنيا ته ويل چې دا دی وګورئ موږ هم د تروريستانو د بريدونو لاندې يوو.

بله تاریخي یادونه دلته په اسلام اباد کې په لال مسجد باندې د پاکستان د پوځونو د برید داستان دی چې د مشرف په امر پاکستاني پوځ د اسلام اباد د ښار په منځ کې په لال جامع مسجد او مدرسه برید وکړ او د لسګونو ملایانو، طلابو تر څنګ یې هم مسجد شهید کړ او هم یې په سلګونو د قرآنکریم نسخې د جنګ په لمبو کې وسېځلې.

بله لویه تاریخي او د پاکستان د شرم دایمي او د بې ایمانۍ خبره او داستان د عافیه صدیقي دی. عافیه صدیقي یوه پاکستانۍ ساینس پوهه مېرمن وه چې په کال دوه زره اته کې په امریکایي قوتونو د ډزو په تور ونیول شوه او د پاکستان دولت خپل دغه ناموس یعنې طبعه د امریکا په غوښتنه امریکایي عدالت او امریکا ته وسپارله چې تر ننه په امریکا کې په امریکایي زندان کې پرته ده.

یادونه: په پورتني شعر کې شهید ګیله من د پښتون قام د قتل عام لوی لوی قاتلان یاد کړي دي. لکه په سند کې د پولیسو په وردۍ کې د سوونو پښتنو قاتل راو انور چې نقیب وزیر یې هم شهید کړی دی. بل د پاکستان د پوځ درې مشران چې د پښتنو د قتل عام مسؤلین دي جنرال مشرف، راحیل شریف او قمر جاوید باجوا او همدارنګه د ابي ننن هندي پیلوټ یادونه هم کوي چې الوتکه یې پاکستان نسکوره کړه ابي ننن یې ژوندی ونیوه مګر چا له وېرې یوه څپېړه هم ورنه کړه او د نازولي مېلمه په شان یې ونازوه.

پاکستانه

ای د ژوندیو قبرستانه رب دې ونړوه
د میرانشاه فوځي زندانه رب دې ونړوه

د پښتنو نه دې عزت ابرو او ژوند اخیستی
ای منافقه پاکستانه رب دې ونړوه

یادونه : شهید ګیله من څو میاشتې د میرانشاه په فوځي زندان کې زنداني و په زندان کې چې کوم ظلمونه او وحشت ورسره شوی وو هغه یې په یوه نظم کې ټول یاد کړي دي ، نوموړی نظم په دې ټولګه کې شته نور جریان به هلته ولولئ.

د لیلا ګیله

پرون لیلا داسې په چل ول کښې ګیله کړله
ویل یې خفه نه شې څه داسې یې قیصه کړله
چې ته شاعر یې او د مینې قیصې نه پېژنې
د محبت شنې سرې رنګینې قیصې نه پېژنې

چېرې یوه ورځ دا زما شنکي خالونه یاد کړه
یامې چشمان یا مې د سرو شونډو سرونه یاد کړه
یا مې د تورو زلفو ول په ول تارونه یاد کړه
یا خو مې چېرته د بنګړو ډک مړوندونه یاد کړه

چېرته یو دوه قیصې زما په تور وربل ولیکه
یو دوه زما په دې نرۍ غاړه غزل ولیکه
چې زه ډاډه شم چې په ما پورې سندرې لیکې
زما د سپینې خولې ورې ورې خبرې لیکې

چې کلـه وسـتاېې زمـا د مـخ سـرخي لالیـه
ییـا دې منمـه هـر یـو شعر او شـاعري لالیـه
مـا هم پـه وچـو وچـو شونډو ورتـه مړه وخنـدل
زړه خو مې نه کېده په زوز مې په ډک زړه وخندل

ما ورتـه وویـل لېونۍ دا ستا ګیله په ځای ده
زه یې منمـه دا ستا هره یوه قیصـه په ځای ده
دا هـم منم چې دا ستا حسـن د ستایلو وړ دی
هـر یـو انـداز دې پـه غـزل د یـادولو وړ دی

خـو زه څـه وکړمـه پښـتون یمـه حیـا رادرومـي
قسم پـه خدای کـه مې پـه خولـه د عشق تپـه رادرومي
څنګـه یـې ولـیکم ضـمیر اجـازت نـه راکـوي
مـا تـه د وران وطـن تصـویر اجازت نـه راکـوي

چې شنه خالونه لیکم شنه لوګي بارود رایاد شي
هغـه د کلي پـه جومـات د بمبـار دود رایـاد شي
چې سره لبان لیکم نو سرې وینې مې زړه تـه راشي

د زلمي وروړ تودې تودې وینې مې زړه ته راشي

هغه د پلار په مخ پرتې وينې مې زړه تـه راشي
هغه د مور په سر چې تلې وينې مې زړه ته راشي
نه نه نو زه بـه څنګه ستا پـه مخ سرخي يادوم
پـه مخ پرتې خاورې د خوار يتيم بچي يادوم

اوس زه دا ستا د شنو بنګړو ډک مړوندونـه یاد کړم
کـه د ځوانانو پـه لاسو کې زنځيرونه ياد کړم
اوس راته وايه که دا ستا نخرې نازونه ياد کړم
که هغه د کونډو بورو ميندو فريادونه ياد کړم

اوس زه دا ستا د تورو زلفو تور تارونه ياد کړم
که د افغان ملت نه ډک تـور زندانونه ياد کړم
ړنګـه ځواني چې يـادوم بيـا دا خيالونه راشي
دستي مې زړه ته ړنګ کنډر کنډر کورونه راشي

خیال تـه مـې هغـه لوټې لـوټې بازارونـه راشـي
اف ییا پـه خیال کې د خپل کور رنګ دېوالونـه راشـي
زمـونږ پـه لـر او بـر افغـان قیامتونـه جـوړ دي
په هر یو کلي او هر کور کې ماتمونـه جوړ دي

مونږ خو پـه یوه ورځ کې لـه سلو زیات قبرونه جوړ دي
د جنازو نـه مو سم لوی لوی قطارونه جوړ دي
د کلي پېغلې د بېلتـون پـه رنځ رنځورې ژاړې
دلته په هر یو کور کښې درې درې کونډې بورې ژاړي

ستر یې مات دی پـه یو بل کور کې مزدورې ژاړي
تکري یې پاتې دي په منډو ځي سرتورې ژاړې
بچیان مو ګرځي په کوڅو کې خېراتونـه غواړي
یوه ډوډۍ پسې د ښار واړه کورونه غواړي

اوس دا هر څه په اوبو یوسم ستا وربل یاد کړم
د یتیمانو ژړا پرېږدم ستا خندل یاد کړم
اوس راته وښایه چې ستا نتکۍ چارګل یاد کړم

که بل اورونه پېښور او په کابل یاد کړم

ځنګ د ځوانانو په لاشونو باندې پښې واړوم
ځنګ په دې سوو اندامونو باندې پښې واړوم
ما ته د خپلو شهیدانو وینې زور راکوي
د خړ کمر شهیدان پل په پل پېغور راکوي

چې د شهید ارمان د قبر تصویرونه وینم
چې د مورکۍ یې په دعا اوچت لاسونه وینم
نو په دې خپلې بې وسۍ په چغو چغو ژاړم
د پښتون قام په بربادۍ په چغو چغو ژاړم

لا خو مې ارتې تنۍ واره دښمنان ګرځي
زه ورته ګورم د نقیب تور قاتلان ګرځي
ما د طاهر داوړ د سوي بدن پور وانخست
ما لا تر نن بدل د ګران هارون بیلور وانخست

ما لا د خپل قام ننګیالي ځوانان کتلي نه دي
ما د عارف غوندې تنکي ځوانان کتلي نه دي
لیلا ما وېخښه خالونه ورېل ځنګه یاد کړم
ستا نرۍ غاړه ستا ورشنډې چارګل ځنګه یاد کړم

ترڅو چې وانخلم د دغه شهیدانو بدل
د کونډو بورو ځورېدلو یتیمانو بدل
ترڅو چې ونه کړم تپوس د نړېدلي وطن
دا د بارودو په اور وریت او سوځېدلي وطن

زه مې چې ېږرته خپل غېرت او ایمان ونه کتم
لکه پسوئه حلال شوي مشران ونه کتم
زما نه مه کوه لیلا د شنو خالونو طمعه

یادونه: په نوموړي نظم کې د ریاست له خوا
تول ظلمونه په پښتون ولس یاد شوي دي . د
پښتون ژغورنې د غورځنګ هغه نومیالي هم یاد شوي چې تر
شهید ګیله من وار د مخه د پنجاب ریاست په ورته بڼه شهیدان
کړي دي لکه شهید پروفیسور ابراهیم ارمان لونی . شهید
سناتور عثمان خان کاکړ او شهید عارف وزیر .چې دغه درېواړه

په ورته شکل شهیدان شوي دي او ګیله من هم ریاست په همدې بڼه شهید کړ.
په پورته نظم کې د تاریخ بل اتل طاهر داوړ هم یاد شوی دی ، طاهر داوړ د پنجابي ریاست کارمند و او پولیس او د لوی منصب خاوند و ، کله چې د نقیب وزیر تر شهادت وروسته د پښتون ژغورنې غورځنګ رامنځ ته شو او د حق غوښتلو لاریونونه پیل شول نو طاهر داوړ هم حق ته غاړه کېښوده او د خپل مظلوم قام په ننګه ودرېده خو ډېر ژر ریاست ونیوه او په ډېرې بې رحمۍ سره یې شهید کړ او جسد یې ورته تر تورخم پورې غاړې غورځولې و چې ګوندې افغان حکومت وژلی دی .
ریاست د طاهر داوړ سره دا بې شرمي او بې رحمي ځکه وکړه چې نورو کارمندانو ووېروي او غلي یې کړي.
په پورته نظم کې د خړ کمر یادونه هم شوې او په خړ کمر کې د ریاست پوځ په بې وزله ولس یو بل تاریخي ناتار کړی چې د تاریخ په پاڼو کې دغه لوی وحشت ثبت دی

د لــر و بــر افغــا ن ســتر افتخــا ر علــی وزیــر
درځـــا ر علـــي وزیـــره

وهې د خپلواکۍ ناري په جار علي وزيره
درځـــا ر علـــی وزیـــره

تــه کلــه کلــه دغــه تپــه ووایــې چې مــورې
لنــډۍ ټوپــک مــې راکــه

راغلــې دې وطــن تــه بلاګــانې تــورې تــورې
لنــډۍ ټوپــک مــې راکــه

پنجاب لــري لــه دې قیصــو نــه ډار علي وزیره
درځـــا ر علـــی وزیـــره

یادونه : دا شعر شهید ګیله من هغه وخت په شور او زوګ په غونډه کې ویلو کله چې علي وزیر د پنجاب لــه تور زندان نــه را ایله شوی و دا د هرکلي او استقباله شعر و چې پــه زرګونو ګډونوالو به په لوړ غږ بدرګه کولو.

حد نه لري

ستا په بیلتون دومره غمجن یمه چې حد نه لري
په ماشوم زړه داسې خوږمن یمه چې حد نه لري

کله مهاجر شمه او کله ترهګر یا غدار
داسې ذلیل په خپل وطن یمه چې حد نه لري

که یې په مینه کې په دار هم شم پروا نه لري
په پښتون قوم داسې مین یمه چې حد نه لري

د پښتنو په قتل عام خاموش ملک او ملا
ستاسو نه دومره ګیله من یمه چې حد نه لري

د باچا خان امر ماتیږي کنه خدای ګواه دی
نور دومره تنګ له دې دښمن یمه چې حد نه لري

د پښتنو حیا لوټیږي او زه چپ خوله ناست یم
زه ګیله من دومره ډارن یمه چې حد نه لري

بغلان آفغانستان

په وینو سور پرهر پرهر دې کړمه
د مور په غیږ کې ترهګر دې کړمه

چې ته عسکر شوې نو طالب شومه زه
چې ته طالب شوې نو عسکر دې کړمه

زه دې په هر رنګ کې وژلی یمه
کافر د پاسه په ممبر دې کړمه

افغان بچی یم دربدر دې کړمه
خرڅ په کالداروپه ډالر دې کړمه

په ګیلامن هیڅوک زړه نه خوږه وي
قتل په داسې چل هنر دې کړمه

یادونه : د بغلان افغانستان عنوان پخپله شهید ګیله من دې شعر ته ورکړی دی ، د همدې کال په ترڅ کې په بغلان کې سېلابونه، راغلل چې په سوونو کسان په کې شهیدان شول ، نه پوهېږم چې دا سرلیک به دهمدې پېښې سره تړاو لري او که کومه بله خونړۍ پېښه ځکه چې نوموړي شعر کې د سېلاب ذکر نشته ښايي په بغلان ولایت کې د کومې بلې خونړۍ پېښې په اغیز کې لیکل شوی وي.
اټک

نوی غزل

مور وطن سخت دی ګیله من له شازلمیو څخه
پتمنه غیرږه یې ده ډکه له پردیو څخه

خاوند یې مړ کړ نامعلومو پرون نن اختر دی
کونډې جلکۍ لیچې خالي کړې له بنګړیو څخه

د مُغل خېلو په دربار کې سلامي ولاړ دي
خوشحال خټکه ته خبر یې د لمسیو څخه

د وطن پیغلې د وطن په ننګ راووتلې
لکه چې تمې یې شوې لنډې د سړیو څخه

جنګه پیغلوټې دې په سرو لاسونو کونډې کړلې
هُجرې د کلي دې خالي کړې له ژنکیو څخه

ای ګیلامنه نور دې مړه قام ته ناري مه وهه
ګیله پکار ده خو پکار ده له ژوندیو څخه

پېغور

بیا دې په سر د فلسطین کشمیر پېغور واخله
پښتونه ته اول د خپلو ویتو پور واخله

زه به دا ومنم چې تا روس امریکه مات کړي
ته مړه نر شه یو ځل غچ خو د لاهور واخله

په زنده باد و مرده باد که چېرته کار وه نه شو
له سره تېر شه خپلواکي او حق په زور واخله

رزمک

غر د خپلواکۍ دې د یاغي باغي رزمکه
زړه د دوښمن ریبي بې له توري او ټوپکه

نور باید دا خپل محکوم وطن له پردو وګټو
ځئ چې یو ځای پاڅو له کابله تر اټکه

څنګه مو خوښیږي دا بل مخ پسې را واړه وو
دا د لنګ زامن نه سړي کیږي بې کوتکه

لنګ

عجیبه وخت دی لنګ زمري د دستارونو وهي
تور پنجابیان پښتنې میندې په مخونو وهي

اې ګیلامنه ستا د خاورې دا زلمي ځوانان به
اخر په کومو سترګو ګوتې په بریتونو وهي

کشری

زما په قتل که دا نوره نړۍ چپ ده خیر دی
خو مسلمانه زه خو ستا د کلیمې ورور یم

زما پر لاش به دومره ویر وي چې تویې به باسې
ځکه چې زه د شپږو خویندو کشری ورور یم

ولې

ولـــې د هـــر شـــر ذيمـــه وار يـــاد يږم
کلـــه مُســـلِم کلـــه کُفـــار يـــاد يږم

خدايـه چې ستا بـه فيصـله ښکـه وي
يـو ځـاى شـهيد بـل ځـاى مُردار يـاد يږم

لـر او کـه بـر تـه سـپيناوى ورکړمـه
هلتـه جاسـوس دلتـه غـدار يـاد يږم

نـړۍ مـې هـم پـه شاباسـي غولـوي
سـهار پاکـل ماښـام هوښـيار يـاد يږم

که ګيلامان هر څو ځان سپين مُلا کړم
بيـا هـم پـه هـر ځـاى ګُنهکـار يـاد يږم

یاره

شم درنه ځار په څو څو واره یاره
زما یاغي باغي غداره یاره

د ګرد افغان ملت د سترګو توره
د هر مظلوم د زړه قراره یاره

په څه خو مه شې زرګلن دې غواړم
د دې برباد وطن لپاره یاره

زه ګیلامن دې بې له تا نه شمه
زمونږ سالاره او غمخواره یاره

بلا

کومه بلا چې مونږ په ټول جهان کې نه غوښتله
هغه بلا وزیرستان ته څنګه ورسیده

په کومه ژبه دې فتوه راکړه کافر دې کړمه
ستا اندازه زما ایمان ته څنګه ورسیده

څلوریزه

مونږ خو په مینه ورورولی په انسانیت میئن یوو
کوو په نوم د افغان ناز پهٔ افغانیت مائین یوو

ای ګیلامنه نه یریږو د تهمت له تاپو
هم په اسلام هم په پښتو هم په غیرت میئن یوو

ملګري دې یوو

چې چا ته تیښته نه شي سالاره ملګري دې یوو
د ژوندانه په هره لاره ملګري دې یوو

د لروبر افغان ولس یې یو نوی امید
د قام د ښه ژوندون د پاره ملګري دې یوو

که ډیرې سختې تکلیفونه راځي راځي دې
موږ له زندان واخله تر داره ملګري دې یوو

زمونږ وعده وه وعده ده وعده به مو وي
تر خپلې خاورې خپل اختیاره ملګري دې یوو

د جبرائیل په وزر پټ شي په څه خو مه شي
د کیلامن د زړه قراره ملګري دې یوو

ته څه وایې

مـړه نور غـږ د ازادۍ ښـه دي کـه تـه څـه وایـې ؟
له دې غلام ژوند خو مرګی ښه دی که ته څه وایي؟

چې تیتوم یې لګوم یې د بادار په پښـو کې
نو له هغې مې مات تندی ښه دی که ته څه وایي ؟

دا ازغن تار له منځه وړل خو فرض عین دی په مونږ
خو په اټک پوخ دېوالګی ښه دی کـه تـه څه وایـي ؟

چې د نجیب غوندې پـه خپلـه قیصـه کلک ودریږم
او چې په غاړه مې زندی ښه دی کـه تـه څـه وایـي ؟

چې په دې دومره بد وختونو کې مې هم نشـو خپـل
نودانیم کښې ورور مې پردی ښه دی که ته څه وایي ؟

ای ګیلامنـه پـه قلـم خپـل قـام وطـن وسـتایه
نور بس ګودر لیلا منګی ښه دی کـه تـه څـه وایـي ؟

د دوارو حاجت منديم يو مې زړه دی بل مې ځان دی
که کران وزيرستان دی او که کران افغانستان دی

که لر دی او که بر دی وروڼو يو پښتونستان دی
يو ننګ يوه پښتو يو مو رواج يو مو ايمان دی

خو نن په اشارو د بل خپل سر په کاڼو ولو
لر بر په کاڼو ولو او بر لر په کاڼو ولو

هيڅ فرق مه په کې بولئ پښتون يو د لر او بر دی
که سوات که کابل جان که کندهار که پيښاور دی

چې نوم يې د پښتون وی زما ځان زما ځيګر دی
چې ژبه د پښتو وايي زما سترګې او نظر دی

راځئ پښتنو وروڼو چې يو لاس شو يو لښکر شو
دوښمن ته به شکست ورکړو چې يو ځای لر او بر شو

تر کومې به په خپل منځ کې جنګیږو او ژوبلیږو
چې چېرته اور بل شوی دی نو مونږه پرې سوځیږو

ویده یوو د غفلت په خوب چې کله به ویښیږو
په خوله مونږه تش هسې بس له یو بل نه ځاریږو

چې کوم محفل ته لاړ شي په یو بل پسې غیبت دی
په خوله دعوې د مینې کړو په زړو کې مو نفرت دی

چې زه پښتون یم ته پښتون یې راشه چې یو ځای شو
تینګ لاس د ورورۍ راکړه را پخلا شه چې یو ځای شو

چې زه شم در ته ګل ته مې بورا شه چې یو ځای شو
که زه وم مرور ته را جرګه شه چې یو ځای شو

تر څو به په ناحقه تویه وو د یو بل وینه
جوړ شوي سوداګر یوو خرڅه وو د یو بل وینه

جهان ورته یو شوی پښتون هر ځای په نمبر مري
لر بر په شمالي په کابل جان په پېښاور مري

د دین په سر بدنام شول په نامه د ترهګر مري
څوک مري په دهماکو څوک په ټوپک څوک په خنجر مري

څوک جوړ ورته کافر کړي څوک طالب شي په سنګر مري
دا ولې یو پښتون د بل د لاسه په ډالر مري

د دین په مدرسو کې مو بچیان سینې پرهر مري
جهان وریوړي خاندي پښتانه په سمه غر مري

زما د جوماتــه امـام د پاســه پــه ممبــر مــري
بس پیغلې ملالۍ مو ډلې ډلې پــه ګــودر مـري

لاسونه د پښتون صباح بیګاه په وینو سره وي
زما ستا په وینو سره وي ستا زما پــه وینو سره وي

راځۍ چې سره یو شو د جهان قیصې به پرېږدو
بس نور د شخصي ګټې او تاوان قیصې به پرېږدو

یوو وروڼه د پنجاب و فارسي بان قیصې به پرېږدو
چې ګټې لاس ته راوړو نور د زیان قیصې به پرېږدو

چې نوې تاریخ جوړ کړو ته مې وروړ زه به دې وروړ شم
ای ته مې د زړه سر شه زه به ستا د سترګو تور شم

تر څو به د ملنګ پشان په یو بل در ګرځېږې
اخر وایه تر کومې به د مال پشان خرڅېږې

پښتونه لږ خو فکر وکړه ځان ته بربادېږې
راویښ شه دوست دوښمن درته ښکاره شو که پوهېږې

ټوپک یې لاس کې درکړو ما په تا ، تا په ما وژني
تیارې راخوره وي زمونږ په منځ کې رڼا وژني

بيدار شه ای پښتونه لږ د ځان تاريخ تازه کړه
جذبه دې راژوندۍ کړه د ايمان تاريخ تازه کړه

محمود غزنوي د خوشحال خان تاريخ تازه کړه
لږ بيا د ميرزاعلي د ميرويس خان تاريخ تازه کړه

د وخت دې ظالمانو ته عمر له ځان نه جوړ کړه
د پلار نيکه پشانې بهادر له ځان نه جوړ کړه

تـه فکـر وکـړه ټولـه پښـتونخوا لمبـه لمبه ده
په ځان نه يوو خبر چې مونږه کړي څه خطا ده

هـر ځـای پښـتنه پيغلـه مهـاجره پـه بېـديا ده
يو خدای رسول منو بل په قران مو عقيده ده

بس ځکه نړيدلې په بارود هره کوڅه ده
زمونږ د پښتنو نه هر ځای ډکه جيل خانه ده

بچیــان ترهګـر بـولي دا پــه کـوم کتــاب روا ده
مســلِم یمــه زمــا د ملــک نامــه خـو کلیمـهٔ ده

وزیــره ګیلامنـــه دا د کـــوم جُــرم ســـزا ده
چې فکـر ځـان تـه نه کړې اسدخېله بربادېږي
تـر کـومې بــه د بـل پــه اشـارو بانـدې غـولېږو

پښتون مري

هم که لر مري او که بر مري خو پښتون مري
که طالب مري که عسکر مري خو پښتون مري

لويه خدايه د دنيا په مخ چې چېرته
په نامه د ترهګر مري خو پښتون مري

که شهيد دی که مردار دی خوار پښتون دی
که مورچل که په سنګر مري خو پښتون مري

چېرته لاړ شو زما ربه حق حيران يوو
که په سمه که په غر مري خو پښتون مري

څوک حلال شول او څوک مري په دهماکو کې
که ټوپک که په خنجر مري خو پښتون مري

ګيلامن اسدخيل دې ته ډېر حيران يم
که بې ننګه مري که نر مري خو پښتون مري

د ننګ میدان

زه پښتنه یم بې ننګي نه قبلوم لالیه
د ننګ میدان ته څنګ په څنګ درسره ځم لالیه

د زرغونې انا لمسۍ یم ستا دعا په کار ده
د وخت ملاله یم زلمي راپاروم لالیه

الله دې نه کړي که شهید شولې په ننګ د وطن
په تار د زلفو به کفن درته ګنډم لالیه

یا که تېږي شوې ګیله منه خال دې ږدم په وینو
بیا به په لپو کې اوبه درته راوړم لالیه

یادونه : دا شعر شهید ګیله من د پښتو ژبې تکړه سندرغاړې مېرمن پاولینې ته د زمزمې او سندرې دپاره پخپله لیږلی و چې د ګیله من تر شهادت وروسته اغلې مېرمن پاولینې سندره کړ او د سندرې په بڼه خپور شو .ما ته دا شعر مېرمن پاولینې راولیږه.

ذایقه

یوه داسې ذائقه شته چې هر بنده به یې څکي
بنده هم صرف نه هر یو زنده به یې څکي

د هیچا یې څکلو ته زړه نه کېږي ترخه ده
لازمي ده مجبوري ده خامخا به یې څکي

که ننګ که بې ننګي کړې ګیلامنه اسدخېله
په خپل وخت هر یو نر هر یو دله به یې څکي

ژمنه

دا درسره کړې کوم مُلا د جنت ژمَنه ده
دا خو جهاد نه دی اشنا دا خو ورور وژنه ده

دلته یو گلخان دی د کشمیر جنگ ته تَتر وهي
خپله مور یې ناسته په خیمه کښې بې وطنه ده

دا دي بېخي دروغ چې ریاست د مور مثال لري
اوف ییا پښتنو ته څنگه خپله مور دوښمنه ده

هر قوت چې وغواړي نو مړیې کړي هم پړیي کړي
تـوره د پښـتون د ترهګـر پـۀ نـوم لمنـه ده

ای خلکو قسم دی چې منظور له چا هیڅ نه غواړي
صرف یې د ښه امن خپل اولس لـره غوښتنه ده

مونږه را اوچت کړ په دنیا مونږ یې کړو در په در
ای پښتنو دا د شنه او سپین بیـرغ مننه ده

ځان په حقه وژني تور ته تور او سپین ته سپین وایي
ځکـه زمانـه د ګـیلامن نـه ګیلامنـه ده

یادونه: ګیله من د ګل خان لفظ هغو پښتنو یا پښتون ته کاره ولو کوم چې د پاکستان أئین او قانون مني او د خپلواکي او د پښتنو واک اختیار مخالف دي او په موجوده ریاست کې د منصب او قدرت خاوندان دي

دروازې

په جونو مو کړې بندې د مکتبونو دروازې
په تاسو دې شي بندې د جنتونو دروازې

زموږ د خويندو ميندو ماشومانو په بد حال
ګواه دي د پنجاب د زندانونو دروازې

وطن کې بد حالي ده بده ورځ ده وطن داره
موږ پورې په ماښام کړو د کورونو دروازې

جنت وطن يره دی خو په قدر يې پو نه يوو
خدای بندې کړې په موږ د رحمتونو دروازې

مزه د کلي نشته ګيله منه اسد خپله
چې بندې کړې لالي د ديدنونه دروازې

اجل

ولاکــه یــې نــور ومنمــه دا څوکیــدار غــل دی
زمـا فکــر د خوشــحال دی د دې فکــر د مُغــل دی

ایمان به څنګه تیر کړې ته په زیړو ورته ګورې
دا ستا په کلي کور ستا پهٔ عزت یې جوړ غوبل دی

زما فکر خراب دی که دا وخت دومره بدرنګ دی
چې کړي ګیدړانو پـه زمرو بانـدې یرغـل دی

ای دا مو د اسلام او د پښتون وطن دوښمن دی
هـم دوی دی نړولـی پیښـور دی کـه کابـل دی

خـر هغــه دی خــو کتــه یــې بدلــه ده ملګــرو
دا مونږ تـه پـاتې شـوی دا ایـپـي فــــقیر متـل دی

ای راشه دا ټـوپک کېږده خپـل ورور درپـاندې وژنـي
په خدای که دا جهـاد وي دا ټـول مـا او تـا تـه چـل دی

چې کـوم مُـلا پـه چـا بانـدې فتـوه د جهـاد ور کـړه
نــن هغــه ملاجـا ن هــم د هغــو د لارې مــل دی

دا نـن چې مـا او تـا تـه وایـي غـدار یې شرپسندیې
منم خولـه مې د ورور ده خـو اواز پکـې د بـل دی

پـروا مــه کــوه حـق تـه بـه حـق وایـې ګیلامنـه
هیڅوک هم نه دی خلاص چې پوره شوی یې اجل دی

د زندان کیسه

زه بـــه تـــر نیمـــي نیمـــي شـــپې ځورېـــد وم
لاس یـــو خـــوا ســـر بـــل خـــوا عجیبـــه ځورېـــد وم
د مـــخ لـــه خـــوا یـــې د کرنټونـــو پـــه تـــارو وهلـــم
شـــاته پـــر مـــلا یـــې پـــه چیتـــرو او ډنډو وهلـــم
خو خدای ګواه دې ما په دې حال کې دا شعر ویلو چې
زه عـــام وجـــود یـــم خـــاوري کېږمـــه فـــاني بـــه شـــمه
خـــو کـــه پـــه ننګ د وطـــن مـــړ شـــوم قیمتـــي بـــه شـــمه
قـــامي لښـــکر تـــه زه لـــه ســـرا و مالـــه تېـــر ورګډ یـــم
نـــو پـــه دې نـــه یـــم چـــې پـــه دار یـــا زنـــداني بـــه شـــمه
مـــا کـــه پـــه ننـــګ د افغـــان کلکـــه تـــوره وترلـــه
اصـــلي وارث د خوشـــال خـــان او ابـــدالي بـــه شـــمه
کـــه مـــې دســـتا پـــه شـــکېدلي وربـــل ننـــګ ونـــه کـــړ
د وطـــن پیغلـــې خپـــل تـــاریخ تـــه تهمتـــي بـــه شـــمه
که د بدن وینه مې تویه شوه په حق د مظلوم
نـــو ګیلـــه منـــه افتخـــار د خپـــل پـــردي بـــه شـــمه
پـــه دې کوټـــه کـــې یـــوه د اوســـپنې چوکـــۍ پرتـــه وه

په دې چوکۍ ګرد چاپېره زولنې پرتې وې
بیا یې پر دغه چوکۍ وتړله سم یې بند کړم
بېخي مې سا اخیستی نه شوه سم محکم یې بند کړم
دغه چوکۍ له لاندې ورو ورو ګرمېده راپسې
بوی به راتلو د تن جامه به سوځېده راپسې
په دې چوکۍ یې لګول د برق د تار شارټونه
د اور لمبې وې راکول به یې بار بار شارټونه
ځینې سزاوې خو په خوله د یادېدلو نه دي
ځینې لمحې د یادېدو بیانېدو نه دي
دوی هڅه کړه زه یې په مارانو لړمو خوړلم
ژوندی انسان وم په ژوندون یې زه په سپو خوړلم
یو ږیره ور سړی راتلو چې خوشخبري درکوم
نن به سهار د اذانه په وخت پانسي درکوم
زه به خوشال شومه چې شکر دی چې ژر مړ شمه
چې بې ننګي رانه ونه شي بهادر مړ شمه
بس هره شپه به یې ویل چې نن تیار اوسه
د پانسۍ وخت دې رانږدې شولو بیدار اوسه

ما ته به مینه لور ماشومه لور را یاده شوله
خو د وطن به هره بوره مور را یاده شوله
ما ویل که مرم شکر په ننګ د مظلومانو مرمه
زه د وطن په کونډو بورو یتیمانو مرمه
چې به سهار په ډیکو به یې روان کړمه زه
بس په چیترو او ډنډو به یې روان کړمه زه
سترګې مې بند په زخمي پښو به یې روان کړمه زه
له لږ مزل نه پس عجبه حادثه راغلله
هر خوا قبرونه وو د مړو هدیره راغلله
زما وه مخ ته یې ډیر د کم عمر ځوانان ووژل
په یو ساعت کې یې څلور پینځه کسان ووژل
تیار یې جوړ و زه لاندې ژور کند ته ګوزار کړم
دې ظالمانو په ژوندوني قبرستان ته ګوز کړم
پاس یې په غاړه په ترلي مخ کسان ولاړ وو
په وینو رنګ د انسانانو قصابان ولاړ وو
ځینو په لاسو کې کیمتې ځینو بیلچې نیولې
ځینو زما په سر توپکې تمانچې نیولې

ویـل یـې اوس وایــه زمـوږ کیســه منـې او کنــه
اخـري وارننـک دی دا خپـل سـر دې سـاتې او کنـه
خـو مـا ورغبرګـه کـړه چـې شابسـې ګـوزار کـوئ
ژر ژر مـې ووژنــئ د څــه شـي انتظـار کــوئ
ای کـــه ذره ذره ټوټـــه ټوټـــه نـیم نــیم شــمه
افغـان پښـتون یمـه قسـمت دی کـه تسلیم شـمه
بس لنډه دا چې دوی پرې پـو شـول چې یـوه نـه منـي
ای دغه ځوان پـه هـوش خـواص زمـوږ کیسـه نـه منـي
بس یـو څـو ساعته شـوم بېهوشـه زمـا حـال بـدل شـو
زمـا پـه ځان اختیار شـو ختم زمـا خیـال بـدل شـو
داسې ماحول جوړ شو چې شو راسره ورور په قید کې
زمـا وراره ماشومه لـور او زمـا مـور پـه قیـد کې
لــه یــو خــوا بــل خــوا د چیتــرو اوازونــه راتلــل
مــا تــه د ورونــو او ورېرونــو فریـادونــه راتلــل
بس له دې وروسته چې دوی مـا بانـدې هر څه ویلي دي
پـه دې پـو نـه یـم چې مـا بـد او کـه ډېر ښـه ویلي دي
پښــتنو ورونــو دا زمـــا مختصــر بیــان و

دا په ما تېر په فوجي قید کې د محشر بیان و
خو خدای ګواه چې زما سره دا قران پوره دی
دغه قسم زما په هره یوه میدان پوره دی
په دې اخر وخت کې هم ما د خپل پرهر په وینو
د تور زندان پر دېوال دغه بیت لیکلي دي چې
(که وم ژوندی د ازادۍ د اتڼ برخه به وم
که چېرې مړ ومه نو زیری مې تر ګوره راوړئ)
ځکه چې ما و خپل ولس ته په بار بار ویلي
دا مې په شعر او په ټپه کې دي په جار ویلي
چې یا وطن او یا کفن دا مې شعار دی
پښتانه راویښومه دا مې کار دی
ما قبول دي د حق لار کې په سر سترګو
ګیله منه که زندان دی او که دار دی

یادونه: په لینډۍ کې پورتني دوه بیتونه د ښاغلي باز خان المیار دي چې د شهید ارمان لوني د قبر پر ډبره هم لیکل شوي دي موږ د کتاب پر شا پر پښتنۍ هم د همدې خاص ارزښت له مخې لیکلي دي او شهید ګیله من هم دلته په خپل شعر کې رانغاړلي دي

بغاوت

ما ته چې چا کنځلې وکړلې په ننګه د قام
هغو ته هم ما د یووالي خواست نصیحت کړی دی

دا چې پښتون په کې غلام دی دا بېخي نه منم
ددې نظام نه مې په کلکه بغاوت کړی دی

پښتانه

پښتانه د پاکستان نه دي صاحبه
پښتانه خو پنجابیان نه دي صاحبه

پښتانه د لر او بر د لوی ټبر دي
پښتانه یو څو کسان نه دي صاحبه

یادونه: په دې شعر کې یې اشاره هغو ریاستي پښتنو ته ده چې د پاکستان له زېږېدو راهیسې د پښتنو په نوم د سیاسي ګوندونو مشران یا پلویان دي او د ریاست په هر ظلم یې خوله ګنډلې او خاموش دي .نو دلته ګیله من ریاست ته وایي دغه کسان چې تاسو سره د پښتنو په نوم ناست دي ، یوازې دوی پښتانه ، نه دي بلکې پښتون قام یو ډېر لوی ټبر دی او له آمو تر اباسینه ددې خطې او جغرافیې خاوندان دي.

مينه

مجبور به یم خو چې زما په مینه شک ونه کړي
لکه مورکۍ لکه پلار جان درسره مینه لرم

خلک به هر څه هر څه وايي ته ګوا یې په ما
افغانستانه ګیله مان درسره مینه لرم

يادونه : دلته بيا هم ګيله من د خپلې لهجې له مخې او د قافيې د سمون په پار ګيله من ، ګيله مان ليکلی او موږ هم پرته له لاسوهنې وليکه .بله لنډه يادونه دا ده چې د پاکستان رياست او ادارو تل هڅه کړې او کوي يې چې پښتنه يو په بل بې باوره او بد نام کړي د غورځنګ په ډېرو مشرانو او غړو پسې يې همداسې تبليغ کاوه او کوي يې چې دوی د نورو هېوادونو کسان او جاسوسان دي يعنې پاکستانيانو ته يې ويل چې دوی د هند او افغانستان جاسوسان دي او افغانانو ته يې ذهنيت ورکاوه چې ګوندې دوی پخپله د پاکستان جاسوسان دي نو دې باريکۍ ته په کتو شهيد ګيله من وايي چې خلک يا دښمنان به هر څه هر څه وايي خو افغانستان زه په تا مين يم.

په اور پسې شه

ستا په نه زړه شکرانه په اور پسې شه
تر مطلبه یارانه په اور پسې شه

لوپټه چې د ناموس یې په سر نه وي
مړه داسې پښتانه په اور پسې شه

چې د کیږي همیشه زموږ په وینو
ملکه ستا دا خزانه په اور پسې شه

چې د حق په ځای کې پاتې چوپه خوله شي
دا ملک دا مولانه په اور پسې شه

میخواران چې ترینه وچې شونډې ګرځي
ساقي ستا دا میخانه په اور پسې شه

ګیله منه چې نګار در څخه ولاړو
مړه رنګه شوه دنیه په اور پسې شه

یادونه: په پورته شعر کې شهید ګیله من د خپلې کلیوالې لهجې له مخې د شعر په قافیه کې مولانا د مولانه، دنیا د دنیه په بڼه ویلی او ما هم کټ مټ د هغه د زمزمې نه همداسې ولیکه.

جنازې

مور به ترڅو پورې د يو بل جنازې اخلو
په پښتونخوا وطن کې هره ورځ لاسونه وينو

کله د پلار کله د مور مات اندامونه وينو
له هرې خوا د يتيمانو فريادونه راځي

د اخ ورور جانه اخ پلار جانه اوازونه راځي
د هر يو کلي نه د مړو اعلانونه راځي

د لراو بر افغان وطن نه ماتمونه راځي
د لوبو وخت کې وي معذور به شي بچيان د وطن

ورته بمونه خښوي څوکيداران د وطن
زمور په غوږو يې ماره کړل سپي ليوان د وطن

خو بیا مو هم په یوه خوله نشول مشران د وطن
زموږ خو پېغلې د بابا په کورو کونډې شي

په یو بل کلي کې خیرات غواړي برینډې شي
له حیا ډکې پښتنې پېغلې سر تورې شوې

ځکه اکثره خویندې میندې مو مړې بورې، شي
په یو بل کلي کې په خیرات غوښتو مجبورې شي

د سر سړي مو شول حلال د جاسوسانو په نوم
مشران مو مړه شول د غدارو کافرانو په نوم

څوک ترهګر څوک یې کړه مړه د بدمعاشانو په نوم
ځینې ځوانان مو په پنجرو کې د زندان بندي دي

د پښتونخوا مې په زرګونو انسانان بندي دي
څوک یې ژوندي په امریکا په برطانیا خرڅ کړل

تپوس یې وکړئ جرنیلانو برملا خرڅ کړل
کلي کورونه راته رنګ کړل پنجاب

ټول تاریخي ښوونځي ځایونه راته رنګ کړل پنجاب
ښوونځي مدرسې او مکتبونه راته رنګ کړل پنجاب

ګرده نړۍ کې یې په نوم د ترهګر بدنام کړو
استاد شاګرد ملا عامي او هم یې دم سره بدنام کړو

زموږ په وینو یې خپل ځان ته بلډنګونه جوړ کړل
ځان ته ګوز په تور لاهور کې محلونه جوړ کړل

درې اویا کاله شول پښتون نه یې غلام جوړ کړی
د منډیې د خرڅ لیلام له پښتون جوړ کړی

مونږه یې تش د ملک په نوم په لا الا غلط یوو
ډېر پښتانه یې په دا شنه سپینه جنډه غلط یوو

څوک یې په پاک سر زمین او دا دا غلط یوو
په دا دوه مخي ریاست موږ په بیا بیا غلط، یوو

نو نور خو بس دی پښتنو ځانونه وپیژنئ
ای مېړنو ای ننګیالو ځانونه وپیژنئ

ای د غفلت په خوب ویدو ځانونه وپیژنئ
د تور دښمن د دې دومخې پالیسی په خلاف

راځئ چې یو شو د بنده د بنده ګی په خلاف
ددې دښمن ددې دښمنۍ معاملې په خلاف

موږه او تاسو باندې کلک سپین بغاوت فرض دی
په دې محکوم وطن کې غږ د افغانیت فرض دی

په لر او بر وطن کې ټینګ ملي وحدت فرض دی
دا کار په موږ لکه پینځه وخت عبادت فرض دی

ددې غـــلام ابنـــې غـــلام نـــه ازادې اخلـــو
راځـئ د سـر پــه قربـانۍ نـن خپلـواکي اخلـو

د غلامۍ له ژونده سل ځلې بهتر دی مرګی
د ازادۍ د ننګ په کار کې معتبر دی مرګی

راځئ دې کار ته اول خپله ګیله من تیار دی
سبا تـه هـم نـه ایسـارېږم دا دی نـن تیـار یـم

تاسو هم دې کار ته د ننګ په پړې ملا وتړئ
صرف په خوله نه نغدې نغدې ارادې وتړئ

ځئ په لاسو کې د خپلواک وطن جنډې اخلو
مـوږ بـه ترخـو پـورې د یـو بـل جنـازې اخلـو

مـوږ بـه ترخـو پـورې د یـو بـل جنـازې اخلـو
مـوږ بـه ترخـو پـورې د یـو بـل جنـازې اخلـو

لوی افغانستان

وجود مې لوی افغانستان دی د مثال په توګه
زړه په کې پروت ملت افغان دی د مثال په توګه

دې ظالمانو په اغزنو کرښو نیم کړی دی
بیا یې په ډېر وحشت په لر او بر تقسیم کړی دی

چې د دې نیم زړه یو کېدو ته څه اقدام ونه کړو
دا خو معلومه ده چې ژوند به په ارام ونه کړو

چې وي موجود دا د تورخم تور زنځیرونه ترڅو
چې مو تر منځ وي د ډیورنډ شینکي تارونه ترڅو

نو بیا بېخي په لر او بر امن د خدای قسم دی
په کابل جان په پېښور امن د خدای قسم دی

تاسو حساب وکړئ چې څومره ځورېدلي یوو مور
د دې بېلتون دلاسه څومره دردېدلي یوو مور

مور سکه ورونه یوو دښمن سره ویشلي یوو مور
بیا یې په سل قسمه نومونو غولولي یوو مور

له پښتونخوا چې څوک جنت حورو غلمان ته لیږي
بیا یې ټوپک په لاس لوی کور افغانستان ته لیږي

مور که سوځېږو که ژوبلیږو خو د دوی د لاسه
په لر او بر کې وژل کیږو خو د دوی دلاسه

دا چې له هر کړنګه ولیږو خو د دوی دلاسه
دا چې په وینو کې لوغړیږو خو د دوی دلاسه

منځ کې بېلتون دی ورور د ورور له حاله نه خبرېږي
پلار يې د زوی مور يې د لور له حاله نه خبرېږي

نور نه تارونه منم نه يې دا پاټک منمه
نه د چا توره زوراو نه د چا ټوپک منمه

نه يې معاهده د ډيورنډ نه يې ګندمک منمه
نه يې زنځير په تورخم نه يې په سپين بولدک منمه

فقط يو لوی کور له کابله تر اټک منمه
دا خو په زور چا شوکولی له خپل ځان يمه زه

کنه که دلته يم که هلته يو افغان يمه زه
وزيرستان سوات پکتيکا کې مې اورونه بل دي

په لر او بر پښتونخوا کې مې اورونه بل دي
د دې اورونو مې کېدو ته يو کېدل په کار دي

ددې اغزنو کربښو نور له منځه وړل په کار دي
پښتنو څو مو چې دا وران وطن ګټلی نه وي

چې مو ترڅو دښمن ته زور د مټ ښودلی نه وي
څو مو چې دا د وطن زوړ پرهر ګنډلی نه وي

چې مو ترڅو په اټک بند دېوال وهلی نه وي
ای ګیله منه تر هغې په موږ سیالي قسم دی
په افغانانو سوله امن خوشالي قسم ده

لاسونه

دا چې لاشونه يې کش کيږي په روډونو باندې
اې نړۍ والو دا مظلومه انسانان نه وينې

اې ملايانو په برما په فلسطين ژاړې خو
دا په چمن کې سره په وينو مسلمان نه وينې

اې پښتنو سياست والو ولې غلي ناست يئ
دا ناروا وې د خداى داد يې پاکستان نه وينې

يو سړى

هم د لر دى هم د بر دى يو سړى
ما ته د پر زيات معتبر دى يو سړى

د افغان ملت په ننګ باندې ولاړ دى
د منظور پشتون عسکر دى يو سړى

سر

په خپله خاوره د پردیو زور او شر نه منم
له خدایه پرته هیڅ د سر دپاسه سر نه منم

چې پښتونخوا په کې برباده وي پنجاب اباد وي
داسې دوه مخې پاکستان په عمر بر نه منم

ویزه

په خپل وطن کې دې ویزه پاسپورټ بېخي نه منم
ته تذکره نه منې زه دې شناختي نه منم

ته چې زموږ ملي رهبر منظور پشتین نه منې
زه دې قاید اعظم علامه اقبال یو چودري نه منم

چمن

خان ملک ملا خاموش دي دا کوم ننګ دی دا کوم دین دی
د چمن ښخه جوړ شوی هم برما هم فلسطین دی

د کشمیر په ننګ دې ډېرې چغې وکړلې پښتونه
نن دې وار دی ستا سکه ورور په وینو کې رنګین دی

یادونه دا ښلوریزه یې د چمن غیرتي ولس د هغه اعتراض په هکله ویلې ده چې د چمن ولس له اتو میاشتو راهیسې پرلت وهلی او د پاکستان د حکومت هغه پرېکړه نه مني چې وایي په چمن دې افغانستان ته تګ راتګ په ویزه او پاسپورټ شي .دا اعتراض میاشتو میاشتو ته اوږد شو او په دې دوران کې د پښتنو ټول سیاسي قومي او مذهبي ګوندونه چپ پاتې شول او د حکومت له خوا د پرلت د ختمول په خاطر څو څو وارې په اعتراض کوونکو ظلم زور وشو او ډېر کسان په کې شهیدان هم شول.

یوره

راشه ویده دې کړم په سپین سپین مړوندونه یاره
ډېر به دې کړي وي په سره رمل خوبونه یاره

ډېرې شپې ورځې دې کړې تېرې واخ ای
چې درته جوړ کړمه د زلفو بالښتونه یاره

شونډې دې وچې دي پاسته لاس دې تغمې تغمې دي
زما نازکه یاره و زما نیازبینه یاره

په تسلي مې ښکلوه په دا نازک اننګي
چې رنګ مې نه کړې د لنډۍ زنې خالونه یاره

دومره دوه درې کاله دې ځنګه تېرول په سفر
په ما خو سور اور وي له تا بېغیر وختونه یاره

ته راته غلی شه لالیه زړه مې ډک دی درته
چې درته ووایم د سوي زړه حالونه یاره

وګیله منه سر مې کېږده د زلفو په بالښت
زه به ځار ځار کړم ته وایه راته شعرونه یاره

یادونه ددغه شعر په کره والي کې اغلې مېرمن نوشابې اشنا او ښاغلي
عاشق الله فریاد مرسته کړې ده
رمل په عربي کې شګو ته وایي او ددې شعر له داستانه د ګیله من د
مسافرۍ ستړی او په سرو شګو کې د مزدورۍ سخت ژوند ښه اټکلولای
شو.

يوره

روڅه چې ويود دې کم پۀ سپين سپين مړمنديڼه يوره
ډير وو دې کړي وي پۀ سرۀ رامل خوييڼه يوره

ډيرې شپې وريځې وو دې تيرې وي شوګيرې وخاڼ
چې ديرتا جوړ کمه دې زلفې بولشتينه يوره

شونډې دې وچې دي پوستۀ لوس دې دوغمې دې
دې مو نوزکه يوره وه دې مو نيازيينه يوره

پـه تسـالي مـې کوشـالاوه پـهٔ دا نـوزک اننګـي
چې ړانګ مې نهٔ کښې دې لنډې زنیې خولینه یوره

دامـره دوه درې کولـه دې څرګـې تیـراول پـه سفــر
پـهٔ مو خو سیر یور وي دې تـو بغیـر واختینـه یـوره

تـهٔ روتـا غـلائ شـه لالیـه زړهٔ مـې ډاک دائ دیرتـا
چـې دیرتـا اویـائم دې سـوي زړهٔ وولینـه یـوره

وه ګیلامنـه سـر مـې کشـیده دې زلفـان پـهٔ بـولشت
زهٔ وو ځـار ځـار کـهٔ او تـهٔ ویا یـه ارتـا شـعرینه یـوره

شعر

د غلامۍ له ژونده سل ځلې بهتر دی مرګی
د ازادۍ د ننګ په لار کې معتبر دی مرګی

راځئ دې کار ته اول خپله ګیله من تیار دی
سبا ته هم نه ایساریږم دا دی نن تیار یم

تاسې هم دې کار ته د ننګ په پړې ملا وتړئ
صرف په خوله نه نغدې نغدې ارادې وتړئ

ځئ په لاسو کې د خپلواک وطن جنډې اخلو
موږ به ترڅو پورې د یو بل جنازې اخلو

بغاوت

ما ته چې چا کنځلې وکړلې په ننګه د قام
هغو ته هم ما د يووالي خواست نصيحت کړی دی

دا چې پښتون په کې غلام دی دا بېخي نه منم
ددې نظام نه مې په کلکه بغاوت کړی دی

پښتانه

پښتانه د پاکستان نه دي صاحبه
پښتانه خو پنجابيان نه دي صاحبه

پښتانه د لر او بر د لوی ټبر دي
پښتانه يو څو کسان نه دي صاحبه

يادونه: په دې شعر کې يې اشاره هغو رياستي پښتنو ته ده چې د پاکستان له زېږېدو راهيسې د پښتنو په نوم د سياسي ګوندونو مشران يا پلويان دي او د رياست په هر ظلم يې خوله ګنډلې او خاموش دي نو دلته ګېله من رياست ته وايي دغه کسان چې تاسو سره د پښتنو په نوم ناست دي ، يوازې دوی پښتانه ، نه دي بلکې پښتون قام يو د بر لوی ټبر دی او له امو تر اباسينه ددې خطې او جغرافيې خاوندان دي

مجبور به یم خو چې زما په مینه شک ونه کړې
لکه مورکۍ لکه پلار جان درسره مینه لرم

خلک به هر څه هر څه وایي ته ګوا یې په ما
افغانستانه ګیلــه مـــا ن درســره مینــه لـــرم

یادونه دلته بیا هم ګیله من د خپلې لهجې له مخې او د قافیې د
سمون په پار ګیله من ، ګیله مان لیکلی او مور هم پرته له لاسوهنې
ولیکه بله لنډه یادونه دا ده چې د پاکستان ریاستو ادارو تل هڅه
کړې او کوي یې چې پښتانه یو په بل بې باوره او بد نام کړي د غورخنګ
په ډېرو مشرانو او غړو پسې یې همداسې تبلیغ کاوه، کوي یې چې
دوی د نورو هېوادونو کسان او جاسوسان دي یعنې پاکستانیانو ته
یې ویل چې دوی د هند او افغانستان جاسوسان دي اافغانانو ته یې
ذهنیت ورکاوه چې ګوندې دوی پخپله د پاکستان جسوسان دي نو
دې باریکۍ ته په کتو شهید ګیله من وایي چې خلک ا ادښمنان به هر
څه هر څه وایي خو افغانستان زه په تا مین یم

په اور بسې شه

ستا په نه زړه شکرانه په اور پسې شه
تر مطلبه یارانه په اور پسې شه

توپته چې د ناموس یې په سر نه وي
مړه داسې پښتانه په اور پسې شه

چې د کیږي همیشه زموږ په وینو
ملکه ستا دا خزانه په اور پسې شه

چې د حق په ځای کې پاتې چوپه خوله شي
دا ملکدا مولانه په اور پسې شه

میخوارا! چې ترینه وچې شونډې کرځي
ساقي ستا دا میخانه په اور پسې شه

ګیله نه چې نګار در شخه ولاړو
مړه رنګه شوه دنیه په اور پسې شه

یادونه په پرته شعر کې شهید ګیله من د خپلې کلیوالې لهجې له
مخې د شعر قافیه کې مولانا د مولانه ، دنیا د دنیه په بڼه ویلی او
ا هم کته هغه د زمزمې نه همداسې ولیکه.

قام سره

په ژوند هم د خپل قام یم هم به مرم د قام سره
تر هر سنګر تر هر ډګر به ځم د قام سره

چا ته به سر ټیټ نه کړم نه خرڅ او نه به دار شمه
وعده مې ده په قران لاسونه ږدم د قام سره

او نه مې په زندان او دار هیڅوک تم کوی نه شي
بېخي بې اندازې مینه لرم د قام سره

په هره خوشالۍ د قام د زړه نه خوشالېږم
بس خدای ګوا شریک یم په هر غم د قام سره

وزیره ګیله منه د افغان په نوم دې مړ شم
د مرګ پس چې یادېږم چم په چم د قام سره

قسم

قسم په خدای تا لکه ځان لکه ایمان ګرانه وم
قسم په خدای تا لکه لوی افغانستان منمه

او چې زما وطن ته بد امني راوړي جنګونه راوړي
نه سعودي منمه نه داسې پاکستان منمه

ګل خان

چې د مار نه زهر اوباسي ماهي شي
د پښتون نه چې ننګ اوباسې ګل خان شي

څوک چې سر لکه منظور په وطن شیندي
نو هغه سړی د ټول ولس جانان شي

جانان

د جانان مثال د درې رنګه بیرغ دی
توري سترګې شینکی خال سره یې لبان دي

له دې سرې خولې دې واره صدقه شه
هغه ټول چې غلامان د پاکستان دي

ټپېزه

په وطن هر سړی دردېږي
سړی خو یو ځلې مړ کېږي
خو په خپل قام دې قربانېږي
ښځه په هر سړي کونډېږي
سړی هغه دی چې پرې خاوره کونډه شینه

ملت مې لر او بر افغان دی
په قام وطن مې ځان قربان دی
خیر که په برخه مې زندان دی
سپین مخ دې لوی افغانستان دی
دا تورې زلفې دې بیرغ باد رپوینه

زما ارمانه خدای دې جوړ کړه
رنځور جانانه خدای دې جوړ کړه
مرم بې له تا نه خدای دې جوړ کړه
افغانستانه خدای دې جوړ کړه
چې هر پښتون درته پرانیستې تنې دینه

په یار مې سختې نه لوریږي
خو په خپل قام مې زړه بدیږي
که لالی مري که بندي کیږي
که تور وریل مې میراتیږي
په وطن جنګ دی جانان نه ایسارومه

قام کې بې ننګه خلک کم شه
زموږ د دښمن په کور ماتم شه
د پښتنو دښمنه سم شه
په تا مې بیا خولکۍ قسم شه
په وطن ننګ و تا په کور کول خوبونه

د ګلــو ښــاریــې بختــوره
خــدای خــو دې مــه کــړه د نظــره
زمــا زړګــی زمــا ځیګــره
ځکــه ښایســته یــې پیښــوره
چــې لــه کابلــه مــرور درتــه راځینــه

پــه جار نعرې د لــراوبــر کــړه
یــو کابــل جــان بــل پیښــور کــړه
ځــان انقــلاب تــه برابــر کــړه
تــه د منظــور خــولې پــه ســر کــړه
زمــا بــه ملــي ییــرغ پــه ســر وي دربــه شــمه

د ګیلــه مــن وزیــر جانانــه
زخمــې زخمــې وزیرســتانه
نــور شــې ازاد لــه دې بــلا نــه
راجــوړ شــې لــوی افغانســتانه
چــې روژه مــات مــو د کابــل پــه اذان شــینه

خیر اوس کـه بـد شـي او کـه ښـه شـي
د قـــام پـــه ننـګ دې هـــر څـــه وشـــي
څوک دې قیدیان شي څوک دې مړه شي
رهبـــره وار دې خطـــا نـــه شـــي
تـــر شـــا دې پیغلـــې پښـــتنې ولاړې دینـــه

که کلک پښتون شوې کلک افغان شوې
د پښـــتنو ســـره روان شـــوې
نـــو زمـــا ځـــان زمـــا جانـــان شـــوې
کـــه د وطـــن پـــه نـــوم قربـــان شـــوې
پـــه تـــار د زلفـــو بـــه کفـــن درتـــه ګنډمـــه

هغه خپلواک ژوند مو ګنډېږ شو
پـه وطـن بیـا مغـل چاپېر شـو
د پـلار نیکـه تـاریخ مـو هېـر شـو
وار د نجیـب د پګـړې تېـر شـو
نـور پکتیـاوال دې پګـړې نـه پـه سـره وینـه

زما جانانه خفه نه شې
زموږ ګلستانه خفه نه شې
له ځانه ګرانه خفه نه شې
وزیرستانه خفه نه شې
د میرزا علي بابا بچیان به دې ګټینه

له سټني ووتلې تاره
په ملا مات شوی یې چناره
څو مره مې وکړې انتظاره
ته چې راځې له کندهاره
زه به چم ن ته له چمبیل سره درځمه

دا مې یقین دا مې ایمان دی
هدف مې لوی افغانستان دی
زما ترې سر او مال قربان دی
یار له کابله راروان دی
ما په تورخم ورته نیولي دي ګلونه

په پښتو جنګ دې پاتې نه شي
قومي غورځنګ دې پاتې نه شي
ژوند مو بدرنګ پاتې نه شي
په وطن ننګ دې پاتې نه شي
زغملی نه شم د همځولو پېغورونه

زما اوستا تر منځه خندا دی
ځکه د دواړو ژوندون شنا دی
زړه مې د تورو وینو ډنډ دی
پوزه دې کرښه د ډیورنډ ده
سره اننګي دې لر او بر افغانان دینه

ستـا په بېلتون دومره غمجن یمه چې حد نه لري
په غمجن زړه داسې خوږمن یمه چې حد نه لري

په کړغېړنو او اغزنو کړښــــــو بېله یاره
دومــره دې تـږی د دیدن یمه چـې حد نه لـري

کله ترهګرشـــــــمه او کله مهاجر او [illegible]
دومـره ذلیل په خپل وطن یمه چـې حد نه [illegible]

د پښـــــتنو په قتل عام خاموش ملک او ملا
له تاســــې دومره ګیله من یمه چې حد نه لري

که یې په مینه کې په دار هم شـــــم پروا نه لري
په پښـــتون قام داسې مئین یمه چې حد نه لري

د باچا خان امــر ماتیــږي کنه خدای ګواه دی
نور دومره تنګ له دې دښمن یمه چې حد نه لري

د پښـــتنو حیا لوټېږي او زه چپ خوله ناست یم
زه ګیله من دومــره ډارن یمه چـې حد نه لـري